

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 10C/413/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113232551
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavel Rohárik
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2016:6113232551.7

Rozhodnutie

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Pavlom Rohárikom, vo veci navrhovateľa X. P., B.. XX. T.Y. XXXX, X. XXX XX P. B. O., P. XX, zastúpeného JUDr. Vladimírom Baťalíkom, advokátom, 071 01 Michalovce, Š. Kukuru 14, proti odporcovi Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 813 11 Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť odporcovi trovy konania v sume 126,72 Eur na jeho účet vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: U. XXXX XXXX XXXX XXXX, U. (X.) W.: U..

o d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením č.k. 17Co/1042/2014 - 82 dňa 4. novembra 2015 zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 10C/413/2013 -62 zo dňa 16. júla 2014, ktorým zamietol návrh na náhradu škody z dôvodu premlčania. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa nerozhodol o celej veci, lebo chýba rozhodnutie o náhrade nemajetkovej ujmy v sume 17 000 Eur, potvrdil, že podľa § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. treba nároky navrhovateľa posúdiť podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorý síce nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neupravuje, čo však neznamená, že je v dôsledku nezákonného rozhodnutia vydaného pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. vylúčený. Na tvrdenie navrhovateľa, že odporca uplatnil námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi odvolací súd konštatoval, že okolnosti prípadu tomu nenasvedčujú a súhlasil so súdom prvého stupňa, že nepriaznivý zdravotný stav navrhovateľa a jeho rezignácia po odmietnutí nároku v predbežnom prerokovaní neznamená uplatnenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi.

V ďalšom konaní po späťvzatí návrhu (a zastavení konania) v časti náhrady škody vo forme trov obhajoby v sume 2 904,37 Eur (na pojednávaní dňa 2. decembra 2015) a paušálnej peňažnej náhrady za väzbu v sume 9 146,41 Eur (na pojednávaní dňa 8. marca 2016) žiada navrhovateľ už len o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 17 000 Eur s tým, že hoci zákon č. 58/1969 Zb. nemajetkovú ujmu priamo neupravuje, vychádzajúc z článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 odsek 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa za škodu podľa tohto zákona považuje i nemajetková ujma. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil nezákonnou väzbou trvajúcou od 13. marca 2003 19 mesiacov a 12 dní, ktorá vážne zasiahla do jeho osobnej slobody, súkromného života, cti, dôstojnosti a dovedy dobrého mena, narušila jeho právo na súkromný a rodinný život. Právny zástupca navrhovateľa vyslovil názor, že z dôvodu, že zákon č. 58/1969 Zb. nemajetkovú ujmu neupravuje, treba v zmysle § 20 tohto zákona na premlčanie aplikovať § 101 a nasl. Občianskeho zákonníka, s tým, že ak by sa súd s tým nestotožnil a vychádzal z úpravy premlčania v zákone č. 58/1969 Zb., potom odvolací súd vyslovil názor, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je v tejto veci premlčaný.

Odporca žiada návrh navrhovateľa zamietnuť. S poukazom na § 22 ods. 3 a § 23 zákona č. 58/1969 Zb. vzniesol námietku premlčania uplatnenej pohľadávky a nesúhlasil s tvrdením, že odvolací súd vyslovil právny názor, že nárok navrhovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy nie je premlčaný. Odmietol aplikáciu § 101 Občianskeho zákonníka na premlčanie nemajetkovej ujmy, lebo premlčanie nárokov je v zákone č. 58/1969 Zb. upravené. Namietol tiež postup akým došlo k zmene pasívne vecne legitimovaného účastníka na pojednávaní dňa 20. mája 2014 (keď právna zástupkyňa navrhovateľa zmenila označenie odporcu z „ Ministerstvo spravodlivosti SR “ na „ Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, 813 11 Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073 “, čo súd uznesením pripustil) ako nesúladný s O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, vypočutím zástupcov účastníkov a oboznámením sa s ich písomnými podaniami, obsahom spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T 88/2007 (najmä uznesením Krajského úradu justičnej polície ČVS: KUJP-15/OVVK-2003 zo dňa 21. februára 2003, zápisnicou sp.zn. Tp 25/03 zo dňa 15. marca 2003, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. Tp 25/03 zo dňa 15. marca 2003, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 2Tpo 22/03 zo dňa 27. marca 2003, uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry VII Gv 279/04-17 zo dňa 25. októbra 2004, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 1T 88/2007-2608 zo dňa 27. júna 2011), žiadosťou o odškodnenie zo dňa 2. februára 2012, oznámením o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 1. augusta 2012, faktúrou č. 6/2004, výpismi z účtov, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, lekáarskymi správami, a na tomto základe zistil nasledovné:

V konaní niet sporu o tom, že :

- uznesením Krajského úradu justičnej polície ČVS: KUJP-15/OVVK-2003 zo dňa 21. februára 2003 bolo začaté voči navrhovateľovi trestné stíhanie,
- uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15. marca 2003 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27. marca 2003 bol navrhovateľ vzatý do väzby, z ktorej bol prepustený uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry VII Gv 279/04-17 dňa 25. októbra 2004,
- rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 1T 88/2007 - 2608 zo dňa 27. júna 2011 skončilo trestné stíhanie navrhovateľa oslobodením z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný, je trestným činom,
- navrhovateľ adresoval odporcovi dňa 2. februára 2012 „žiadosť o odškodnenie“, ktorou žiadal náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy vo forme paušálnej peňažnej náhrady za každý mesiac strávený vo väzbe, náhrady trov obhajoby, náhrady škody na cestovnom, znížení invalidného dôchodku a nemajetkovú ujmu v sume 30 000 Eur,
- odporca listom zo dňa 1. augusta 2012 žiadosť navrhovateľa odmietol,
- návrh na začatie súdneho konania podal navrhovateľ dňa 22. novembra 2013,
- hoci zákon č. 58/1969 Zb. náhradu nemajetkovej ujmy neupravuje, v zmysle článku 46 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd treba v tejto veci analogicky aplikovať zákon č. 58/1969 Zb.

Vzhľadom k odporcom vznesenej námietke premlčania uplatneného nároku navrhovateľa súd konštatuje, že je povinný na ňu prihliadať, a ak je dôvodná, nemôže premlčané právo priznať a meritom veci sa z dôvodu hospodárnosti konania nezaoberať.

Podľa ustálenej súdnej praxe znamená premlčanie zánik nároku oprávneného subjektu podmienený námietkou povinného subjektu za predpokladu, že (kvalifikovane) uplynul zákonom stanovený čas (lehota) bez toho, aby oprávnený subjekt právo vykonal. Právo sa premlčí ak sa nevykonalo v dobe ustanovenej v zákone. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka, nie ex offo. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Dôvodné vznesenie námietky premlčania nie je konaním v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Za tohto stavu súd (v zmysle pokynu odvolacieho súdu) posúdil odporcom vznesenú námietku premlčania (po zmene návrhu) uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Pretože navrhovateľ odôvodnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nezákonnou väzbou, má súd pri použití analógie za to, že uplatnil právo na náhradu škody podľa § 5 ods.1 zákona č. 58/1969 Zb., t.j. prvej časti druhej hlavy zákona č. 58/1969 Zb.

Podľa § 23 zákona č. 58/1969 Zb. sa právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie.

Podľa § 10 citovaného zákona, ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku na súde.

Posudzujúc vznesenú námietku premlčania sa súd stotožňuje s právnym názorom odporcu, že ak treba na náhradu nemajetkovej ujmy analogicky aplikovať zákon č. 58/1969, analogicky treba tento zákon aplikovať i pre premlčanie, v danom prípade aplikovať § 23 tohto zákona, lebo uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil navrhovateľ nezákonnou väzbou upravenou v prvej časti druhej hlavy zákona. Tvrdenie právneho zástupcu navrhovateľa o aplikácii úpravy premlčania v § 101 Občianskeho zákonníka (podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb.) podľa názoru súdu neobstojí, lebo analogicky aplikovaný zákon č. 58/1969 Zb. premlčanie upravuje a nemožno od použitia analógie ustúpiť len preto, že je to pre jednu zo strán výhodnejšie. Za tohto stavu je premlčacia doba jednoročná, prerušená na pol roka po podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku poškodeného. Navrhovateľ bol spod obžaloby právoplatne oslobodený dňa 27. júna 2011 a nasledujúci deň začala plynúť jednoročná premlčacia lehota, ktorá bola prerušená v čase od 13. februára 2012 do 13. augusta 2012 po podaní žiadosti odporcovi o predbežné prerokovanie nároku. Táto (celkom poldruharočná) lehota uplynula dňa 27. decembra 2012, a pretože návrh na začatie tohto konania podal navrhovateľ na súd až dňa 22. novembra 2013 (t.j. takmer 11 mesiacov po uplynutí premlčacej lehoty) je jeho v konaní uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy premlčaný a súd nemá inú možnosť ako jeho návrh zamietnuť. Len pre úplnosť súd dodáva, že po tom, čo odvolací súd zaujal stanovisko, že vznesenie námietky premlčania odporcom neodporuje dobrým mravom, na tejto argumentácii navrhovateľ v ďalšom konaní netrval.

Pretože bol odporca v konaní úspešný priznal mu súd (§ 142 ods. 1 O.s.p.) právo na náhradu trov konania - nákladov na cestu jeho zástupcu na súdne pojednávania služobným vozidlom z Bratislavy do Banskej Bystrice a späť v dňoch 16. júla 2014 (39,57 Eur), 2. decembra 2015 (29,80 Eur), 8. marca 2016 (30,13 Eur) a 7. júna 2016 (27,22 Eur).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, písomne dvojmo prostredníctvom podpísaného súdu.

V odvolaní musí byť uvedené kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu ho napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, ako má odvolací súd rozhodnúť.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla spôsobiť nesprávne rozhodnutie,
- c) súd neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd dospel dokazovaním k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.